

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA DOLGOZAT

A névtan hasznosítása a (gyógy)pedagógiai gyakorlatban

Készítette:

Szabó Luca
gyógypedagógus hallgató
Neptun kód: YUDWE5

Konzulens:

Dr. Kecskés Judit
egyetemi docens

Miskolci Egyetem
2025. január

Tartalom

1. Bevezetés.....	3
2. A névtan és pszichológia, pedagógia összefonódása.....	6
3. Névtani feladatok/gyakorlatok.....	10
3.1. Családnevek.....	12
3.2. Keresztnevek.....	13
3.3. Becenevek.....	17
3.4. Ragadványnevek.....	18
4. Névtani családfa a gyakorlatban	
4.1. A kutatópont bemutatása	
4.1.2. Kisgyőr bemutatása.....	23
4.1.3. A Kisgyőri Általános Iskola bemutatása.....	24
4.2. A kutatás bemutatása.....	25
4.3. Tapasztalat.....	30
4.4. Tanári vélemény.....	33
5. Összegzés.....	34
Szakirodalom.....	37
Melléklet	

1. Bevezetés

Témaválasztásomat elsősorban az indokolta, hogy az **Alkalmazott névtan** kurzuson megismerkedtem olyan névtani feladatokkal, amelyek az osztálytermi integráció és önismeret építőkövei lehetnek, és a klasszikus pedagógiában, gyógypedagógiában is hasznosíthatók. A névtan (onomasztika) interdiszciplinaritásának köszönhetően a pedagógiával szoros kapcsolatban áll, hiszen e részdiszciplína egyik alkalmazott területe a **név és iskola** (Raátz 2015: 238), amelynek elméleti és gyakorlati ismeretanyaga a Miskolci Egyetemen a gyógypedagóguspedagógus képzésben oktatott tantárgy.

Azzal a céllal kezdtem el az alkalmazott névtan sajátosan az oktatást érintő területével foglalkozni, hogy gyógypedagógusként hasonló feladatokat vihessek majd az órára, melyekkel motiválttá tehetem a tanulókat. A **motiváció felkeltése** fontos szervező elve a pedagógiai folyamatnak tanulásban akadályozott tanulók esetében, s ennek eszköze lehet a névtan. Nem kizárólagosan a magyar nyelv és irodalom tanórákon, hanem más szaktantárgyi órákon is, így a természetismeret/földrajz vagy történelem, hon- és népismeret órákon és a gyógypedagógusok által tartott fejlesztő tanórákon, kiscsoportos foglalkozásokon is.

A névtan hozzásegíthet a **mélyebb önismerethez**, amely még szorosabban kapcsolódik a gyógypedagógiához, hiszen a pszichopedagógiai gyakorlat kiemelt része, továbbá hatással lehet az identitás alakulására. Sokféle önismereti feladat van a nevekkal kapcsolatosan, amelyek fejlesztik, alakítják a gyerekek személyiségét, s egyben alkalmasak a pedagógus önreflexióra is.

Leendő gyógypedagógus gyakorlatomban alkalmazni szeretném a névtant az **osztálytermi integráció** megvalósításához is, amely a gyógypedagógusi munkában alapvető fontosságú, segíti a kapcsolatteremtést diák–diák, tanár–diák között. Hozzájárul a csoportdinamika kialakulásához, hasznos a páros, illetve csoportmunka szervezésénél. A névtani feladatok nem jellemzőek az iskolákban (Kecskés 2018, Takács 2023b), pedig fontosak lennének mind a csoport, mind az egyének szempontjából, hogy harmonikus légkör teremtsődjön meg a csoporton belül. A névtani feladatok felhasználhatóak a gyermekcsoportok körében gyakran előforduló kiközösítés leküzdésére, vagy tulajdonnévi (olykor ezzel együttjáró etnikai) alapú hátrányos megkülönböztetés (Slíz–P. Tóth–Farkas 2018, Takács 2023a: 69–80) feloldására. Az integrált osztályokban a tanulási nehézséggel küzdő tanulók a hátrányos megkülönböztetésnek fokozottan vannak kitéve, emiatt gyakran önbizalomhiánnyal küzdenek. Ezen probléma megelőzésében is hasznosítható a névtan.

Jelen dolgozatban célom az Alkalmazott névtan kurzuson a saját önismerethez mélyebben hozzájáruló feladat, a névtani családfa alkalmazásának bemutatása és adaptálása iskolai környezetre, empirikus kutatás végzése. A személyes kötődésű feladatoknak köszönhetően motiváltabbá válnak a diákok a nyelvtan órán, ami különösen fontos SNI, BTMN tanulók esetében, hiszen náluk nehezebb a motiváció felkeltése. A mai fiataloknak nincs a névadási motivációról mélyreható ismeretük, azonban névtani feladatokkal gazdagíthatjuk tudásukat. A motiválás, névadás részletesebb megismerése mellett az integráció elősegítését is szolgálják a feladatok, elmélyítik a magyar nyelv tananyagot.

A kutatás kiinduló hipotézisei:

- 1.) a névtani feladatok az önismeret építőköveiként hasznosíthatók a klasszikus pedagógiai és gyógypedagógiai gyakorlatban, a névtani családfa a névadási motivációk megismertetésén túl hozzájárul a mélyebb önismerethez,
- 2.) a névtani feladatok alkalmasak az integrált oktatásban (pl. SNI, BTMN, egyéb speciális szükségletű tanulók) a tanulás iránti motiváció és osztálytermi integráció kialakítására,

- 3.) a névtan jól illeszkedik az 5-6. évfolyamos magyar nyelv tananyag tulajdonneveket tárgyaló témaköreihez, így a pedagógusok számára is hasznos a névtani ismeretterjesztés.

A fenti céloknak és hipotéziseknek megfelelően dolgozatom következő fejezetei ismertetik a névtan, pszichológia, pedagógia összefonódását, a személynevek típusainak egy lehetséges alkalmazott névtani vizsgálatát, majd ennek megvalósítását osztálytermi környezetben. A dolgozat bemutatja az alkalmazott névtani tanórát, amelyet integrált osztálytermi környezetben tartottam meg 2024 októberében, továbbá azt, hogyan értékelték a tanulók és pedagógusok, s ezáltal bizonyítja a rendhagyó tanóra hasznosíthatóságát a pedagógiai gyakorlatban.

2. A névtan és pszichológia, pedagógia összefonódása

Hoffmann István A névtan és a társtudományok c. tanulmányában rámutat, hogy a névtan részdiszciplína, amely a nyelvtudomány belső tudományági szerkezetébe illeszkedik bele, így nem önálló tudományként funkcionál (Hoffmann 2015). Hoffmann fontosnak tartja a tudománynépszerűsítést, azt írja, hogy a társadalmi legitimációt az ismeretek elérhetővé tételével lehet megteremteni, így minden érdeklődő lehetőséget kap tudása bővítésére. Bármely

tudomány szak feladatai közé tartozik az ismeretterjesztés is, amely ebben az esetben sem kivétel. A névtan és a névkutatás szempontjából különösen fontos az információk közzététele, hiszen a nevek iránt nem szakmabeli, átlagemberek is érdeklődnek, melynek köszönhetően a névkutatás társadalmi feladatai közé tartozik „a magyar névkultúra alakítása, színvonalának emelése” is (Hoffmann 2015: 20).

Slíz Mariann a névtan és a pszichológia közös témáit foglalja össze Pszichoonomasztika cikkében (Slíz 2015), bizonyítva, hogy e két részdiszciplína valóban kapcsolódik egymáshoz. Ide tartoznak a következő csomópontok: névmágia; névesztétika; névasszociációk és sztereotípiák; a tulajdonnév- elsajátítással és -feldolgozással kapcsolatos kérdések. A névmágiáról kevés írás jelent meg külföldön és hazánkban is. A magyar névkutatásban a 20. században publikálták először, később Hajdú Mihály (2003: 121–127) foglalkozott a témával. Az ismereteket a mai szakirodalomban leginkább az írói névadás vizsgálatánál használják fel (T. Somogyi 2015, Tóth 2015, Vácziné 2018, Fekete 2024, Kuser 2024, Pethő 2024).

Határterülete a pszichoonomasztikának a névesztétika, mely népszerű téma hazánkban és a világban, hiszen minden leendő szülő szembesül ezzel a témával, ugyanis a névadásnál van jelentősége. Ide tartoznak a névválasztás motivációi, mi alapján adunk nevet. Hátterében

gyakran névesztétikai szempontok állnak, milyen neveket találunk szépnek, vagy kevésbé szépnek, illetve mi hangzik jól a vezetéknévvel. A nevek konnotációi, különböző sztereotípiái is ebbe a témakörbe tartoznak, melyek elsősorban a személynevekre koncentrálnak.

A nevek által keltett asszociációknak két szempontját különböztetjük meg: irodalmi szempont, és asszociációkban megnyilvánuló sztereotípiák, előítéletek. Az utóbbi releváns a dolgozat szempontjából, ezért azt fogom részletezni. A sztereotípiák valamilyen kategorizáción, a névviselők valamilyen csoportba való besorolásán alapulnak. A hátrányos megkülönböztetés, nemi sztereotípiák, családnév-változtatás jelentős oka az idegen családnevek, keresztnévek szimbólumként való működése, illetve a családnevek konnotációi. Az így kialakult előítéleteknek inkább negatív társadalmi és gazdasági következményei vannak. További kutatások elősegítenék pl. a diszkrimináció alaposabb megértését. Szociológiai írásokban (Ligeti 2006, Váradi 2012, Fényes-Katona 2015) is előkerült már a személynév- előítélet kapcsolata, melyekhez különböző tolerancia vizsgálatokat végeztek. Slíz Mariann a következőt írja a pszichológusokkal való együttműködésről: „A sztereotípiák és reprezentációkutatással foglalkozó pszichológusokkal való összefogás szintén gyümölcsöző lehetne (például a

személynevek etnikumjelölő voltának, illetve e jelenség előítéletet kiváltó hatásának a további vizsgálatában)” (Slíz 2015: 101, Slíz 2014, Slíz 2012). Jogászokkal közösen az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében lenne hasznos a közös munka. A negatív asszociációkkal ellentétben, pozitív sztereotípiákat is kelthet a név, azonban ezek jellemzően kevésbé keltik fel a társadalom figyelmét. Ezzel a témával Farkas Tamás (2012) foglalkozik bővebben.

A tulajdonnevek elsajátítása és -feldolgozása a tulajdonnevek előhívásának, felismerésének neurobiológiai problémáival, mentális reprezentációjával foglalkozik. Ezzel a témával a hazai kutatók (Fehér Krisztina, Reszegi Katalin) főként a nyelvészeti oldal felől közelítve **kezdték** el foglalkozni, ezért eddig még kevés hazai tanulmány született az alkalmazott, főképpen a gyógypedagógiában alkalmazható lehetőségeivel kapcsolatban (Kecskés 2022). Ez a kutatási terület hasznos új ismereteket biztosítana az alkalmazott névtan számára (vö. Slíz 2015).

Az alkalmazott névtanban sok új kutatási témakör rejlik, amelyek majd a jövőben fognak kibontakozni. A gyógypedagógiában egyre jobban kezd elterjedni a segítő állatok alkalmazása, hiszen olyan jellegű köteléket tudnak kialakítani a különleges bánásmódot igénylő gyerekekkel, amelyre ember nem képes. A kapcsolat

kialakulásához vezető úton a nulladik lépés a névadás aktusa, amely megtörténik mielőtt az állat találkozna a sérült személlyel. A választott név által keltett asszociáció nagymértékben elősegítheti vagy hátráltathatja a kapcsolat épülését a későbbiekben, tehát rendkívül fontos lenne a segítő állatok névadásának vizsgálata.

Hasonló kiaknázatlan lehetőség névtani szempontból a sérült vagy akadályozott személyek mentális térképének tanulmányozása, hiszen jól tudjuk, hogy e térképen szereplő elemeket a tárgy vagy a név keltette emocionális kapcsolatok meghatározzák, átrendezhetik. Így az osztálytermi integrációt és a gyógypedagógiai fejlesztő munkát elősegítheti az azonos korcsoporthoz tartozó ép és akadályozott tanulók mentális térképének kontrasztív vizsgálata.

A számos lehetséges téma közül jelen dolgozat a névtani családfát mutatja be.

3. Névtani feladatok/gyakorlatok

Takács Judit (2023b) összegyűjtötte cikkében a 3-6. osztályos tananyagban található tulajdonnevekkel kapcsolatos feladatokat, s a cikk azt bizonyítja, hogy az iskolai oktatásba sokféleképpen bevihető lenne a névtan, azonban „nagyon csekély valódi onomasztikai információt kapnak a tanulók” (Takács 2023b: 136). Továbbá

kiemelném F. Láncz (2016), Takács – Raátz (2020) cikkét, amely például a drámapedagógiára épített tanórát mutatott be.

Raátz Judit az alkalmazott névtan részeihez sorolja a személynevek és a genealógia (származástan) érintkezését is. „A nemzetségek, családok történetét, leszármazási rendjét tanulmányozó segédtudomány” (Raátz 2015: 231) segíti a családfakutatásokat, mely terület iránt egyre nagyobb az érdeklődés átlagemberek részéről is. Az interneten már elérhetőek digitalizált segédanyagok, adattárak, több országból származó források (Raátz 2015).

Míg a genealógia a személyek kapcsolatát kutatja és vizualizálja a családfa modellben, addig a **névtani családfa, nem genetikai leszármazás bemutatására alkalmas, hanem az egy családon belül előforduló névtípusok kapcsolatának vizualizációja**. Segítségével rá tudunk mutatni pl. vezetéknév típusára, az egyes korszakok divatneveire, a névadási motivációkra, olykor lehet következtetni a család vallásából fakadó névtani jelenségekre, más nemzetiségű generációkon keresztül átadott névadási motivációira. Fontos kiemelni, hogy a névtani családfa nem genealógiai családfa (Slíz 2017), hanem az alaposabb önismerethez nyújt információt. A saját példámon keresztül szemléltetem a névtani családfa felépítését, funkcióját.

3.1. Családnevek

A családban a családnevek típusait tekintve többségben vannak a helynévből, valamint a foglalkozásból származó nevek. A saját vezetéknévem, *Szabó* is foglalkozásnévi eredetű, mely N. Fodor János tanulmánya alapján „a tényleges foglalkozással kapcsolatos szemantikai tartalmú nevek” közé sorolható (N. Fodor 2012: 149), ahogyan az apai ágon előforduló *Molnár* is. Hajdú Mihály által összeállított eredeti gyakorisági sorrendben a 8. helyen szerepel (Hajdú 2010: 16).

Helynevekből származik a családban előforduló *Kazai* családnév, melyet először 1458-ban említettek egy miskolci szövegben (Kázmér 1993: 565). *Kaza* településnévből (Borsod m.) ered, csak helynévből származtatható. Így a név is megerősíti, hogy a család ezen ága Borsod megyéből származik, ahogyan a környéken maradtak a leszármazottak is.

Anyai ágon szintén találkozhatunk helynévvel, a *Zádori* családnév kapcsán, melyet elsőként 1514-ben jegyezték le. *Zádor*, Zemplén megyei településnévből származik (Kázmér 1993: 1155).

Ezekon kívül apanévi eredetű a *Lőrincz*, melynek 1453 óta fordulnak elő különböző változatai (Kázmér 1993: 685). Népnév (etnonima) is jelen van pl. *Horváth*, amely egy 1355. évi írásban fordult elő legelőször. Jelentése: 'horvát ember'; 'horvátországi', tehát származást

jelöl (Kázmér 1993: 480–481). Fontos kiemelni, hogy a családnév névadási motivációját nem lehet rávetíteni a jelenlegi névvisezőkre, amelyre az oktatásban is fel kell hívni a figyelmet. A mai családnevek között a helynévből származó családnévtípus gyakorisága 47,56%; az apanévi eredetű 19,73%; a foglalkozásra utaló 14,44%; a népnévvel kapcsolatosak pedig 0,52%-ot tesznek ki (N. Fodor 2012), azonban az én családom jelenleg vizsgált anyagában máshogy alakultak az arányok. Míg a helynévi és a foglalkozásnévi eredetű típus 2-2 névvel, tehát egyenlő arányban szerepel az ábrán, addig az apanévi és a népnévi típusból 1-1 található. A névtani családfán az azonos típusú családnevek azonos színnel vannak jelölve (ld. 2. sz. ábra).

3.2. Keresztnevek

Az eredet tekintetében a Nyelvtudományi Kutatóközpont Utónévkeresője szerinti meghatározásokat használom a továbbiakban (<http://utonevkereso.nytud.hu/>). A *Luca* női név, a *Lúcia* magyar változata. *Luca* jelentése: 'hajnalban született', 'fényes', 'ragyogó'. Manapság egyre több kislány kapja ezt a nevet, bekerült a gyakori nevek közé. A KSH adatai szerint a születési évemben, 2003-ban még nem volt a 25 leggyakoribb lánynév között, azonban 2022-ben már az 5. helyen szerepelt (902 fő, <https://www.ksh.hu/interaktiv/nevek/index.html>). Az 50 leggyakoribb

listát tekintve 10 év alatt (2012-2022) két helyet lépett előre a rangsorban. A húgomat *Szonjának* hívják, ami a görög eredetű *Sonia* változata. Jelentése: 'bölcesség', 'szerelem'. 2009-ben a 48. leggyakoribb név volt, 2019-re az 50. helyre csúszott vissza.

Az apai nagymamámat *Annának* hívják, amely héber eredetű bibliai név. Jelentése: 'kegyelem', 'könyörület', 'báj', 'kecsesség', 'kedvesség'. Az Árpád-kortól kezdve több évszázadon át tartozott a legnépszerűbb női nevek közé. Az 1600-as évek végén az országos gyakorisága 22% volt (Hajdú 2010: 401). Mamám elsőszülött lányként az édesanyja nevét kapta. A családban az elsőszülött névöröklése jellemezte az elmúlt néhány évtizedet. Húgát *Ilonának* nevezték el. Nagypám neve, *János* is bibliai eredetű férfinév. Az Újszövetségben szerepel Keresztelő Szent János, illetve Jézus legfiatalabb tanítványa is a *János* nevet viselte. Az apai ág felekezeti hovatartozását tekintve katolikus. A férfi keresztnevek országos gyakoriságát tekintve az 1770-es években volt a legtöbb (20% körül), azóta folyamatos csökkenést mutat az előfordulása (Hajdú 2010: 398). Folytatódott az a szokás, hogy az elsőszülött fiú az apa nevét kapja, így lett apukám testvére *János*. Apa a *László* nevet kapta, amely szláv eredetű, az Árpád-házi királyok pl. Szent László, és az Anjouk korában nagyon népszerű volt, ennek köszönhetően sok apai családnév keletkezett belőle. Jelentése: 'hatalom', 'dicsőség'.

Anyai ágon a nagymamámnak és testvéreinek kettős keresztnéve van, amely Kisgyőr településen a katolikus családokban helyi sajátosság. Bár a nagymamámat reformátusnak keresztelték (az édesanyja katolikus, az édesapja református), az apa vallásának a továbbvitele miatt a névadásban a vegyes házasság kettőssége mutatkozik meg. Az *Ilona* és az *Erzsébet* vallási preferenciáját tekintve katolikus, míg az *Éva* és *Aranka* pedig jellemzően református keresztnévek. Országos gyakoriságukat tekintve nem szerepelnek a 100 leggyakrabban adott nevek között, azonban az *Erzsébet* név *Elizabet* változata 2022-ben a 49., 2023-ban a 46. helyen volt. A kutatás jelen fázisában az megállapítható, hogy a kettős keresztnévben nem a keresztszülő névöröklése volt a motiváció.

Az *Erzsébet* héber eredetű, az *Elisabeth* névből származik. Jelentése: 'Isten az én esküm'. A Bibliában Keresztelő Szent János édesanyját hívják így. Az *Aranka* magyar eredetű név, az arany szó kicsinyítő képzős változata. Ma már nem tartozik a leggyakrabban viselt női nevek közé, ellenben a '60-as években divatnév volt.

Nagyapámat *Bélának* hívják, amely pogány eredetű, és a 19. században vált gyakorivá, előtte az Árpád-házi királyok viselték pl. IV. Béla. Ezen a családi ágon is teljesült, hogy a fiúgyermek az apa nevét kapja, így nagybátyám is *Béla* lett. Anyukám azonban már nem az édesanyja nevét kapta. A *Marianna* latin eredetű, jelentése: 'Marius

nemzetségéhez tartozó', 'Szűz Máriához tartozó'. Ez a '70-es évek divatnevei közé tartozott.

Az én és a húgom névválasztásánál már a különlegesség, jelentés, praktikum volt a fő szempont. Anya olyan nevet akart mindenképp választani, amely rövid, nem lehet nagyon becézni, szerepel a naptárban és valamilyen különleges jelentése van.

A vizsgálat eredménye, hogy mindkét ágon, de az apai ágon több családtagra vetítve (női és férfi tagoknál is) kimutatható a névöröklés mint névadási motiváció. A felekezeti preferencia inkább az apai ágot jellemzi, míg a helyi névkulturális sajátosságot az anyai ágon megjelenő, s a helyi közösségére jellemző kettős keresztnévek képviselik. A családban egyházi eredetű keresztnévek dominálnak, azonban jellemzően nincs kapcsolat a nevek és a név felekezeti preferenciája között.

A névtani családfán a névörökléssel kapott keresztnéveket azonos szín (narancssárga) jelöli, tehát a szín nem az átadó és az öröklő közötti kapcsolatot fejezi ki, hanem a névadási motiváció azonos típusát.

A saját névadási motivációmat tekintve e szerint szeretnék majd nevet adni leendő gyermekeimnek. A 21. század fiataljai körében már nem tartom elképzelhetőnek a naptári névadást, az elsőszülött névöröklés is ritka manapság. Az önismerethez hozzájárulnak a család

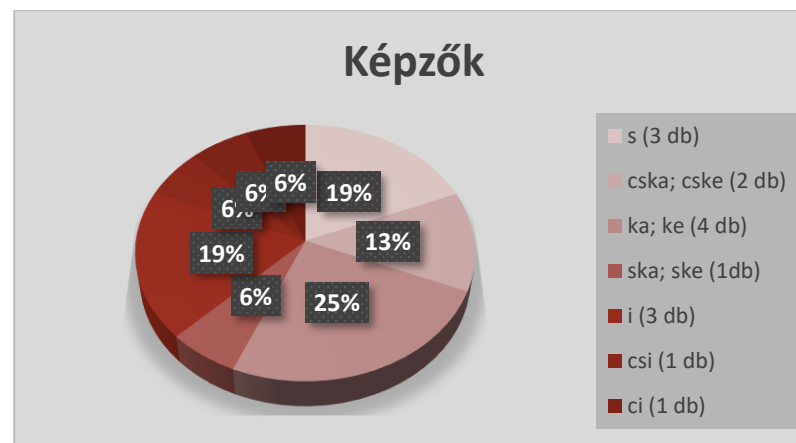
hagyományai, és saját magunk döntjük el melyiket szeretnénk tovább vinni.

3.3. Becenevek

Hajdú Mihály így határozta meg a becenevet: „minden olyan névforma összefoglaló megnevezése, amely egyénnév, vagyis keresztnév bármiféle alakváltozata, függetlenül a hangulatától vagy funkciójától” (Hajdú 2003: 638).

A családban megjelenő becenevek közül az alábbiak fordulnak elő. Például, a saját beceneveim közé tartozik a *Lucus*, *Lucácska*, *Lucuka*. *Szonját Szonjácskának*, *Szonjusnak* hívjuk. *Erzsébetet Erzsikének*, a *Mariannát Marcsinak*, az *Annát Ancinak* szoktuk becézni. *Béla* becézései: *Bélus*, *Béluska*, *Béci*. A *Jánost Janinak*, *Janikának*; a *Lászlót Lacinak*, *Lackónak*, *Lacikának* becézzük.. A becenevek tekintetében gazdag képzőrendszer figyelhető meg, melyet a 1. sz. ábra is bizonyít.

A vizsgálat eredménye, hogy a családban használt becenevekhez gyakran társulnak képzők, amelyekből hét fajta fordul elő különböző arányokban. A névtani családfára rávetítve a beceneveket, azt tapasztaljuk, hogy nincs szignifikáns különbség a képzőhasználatban az anyai vagy apai ágon. tehát függetlenül történik.

1. ábra: a becenevekben előforduló képzők százalékos aránya

3.4. Ragadványnevek

Fehér Krisztina a következőképp definiálta a ragadványneveket: „ragadványneveknek azokat a nem hivatalos névadással keletkezett, tehát az adott beszélőközösségtől származó személyneveket tekintem, amelyek a teljes hivatalos név vagy annak valamelyik tagja (családnév, keresztnév) és változata (becenév) mellett, illetve azok helyett állnak” (Fehér 2004: 75).

Ragadványnevekből is van néhány, ezek nagy többségben szólító nevek. Saját ragadványneveim a *Nagydrága*, *Nagylány*, *Dráganagyunokám*. A családban én vagyok a legidősebb gyerek, és az apai nagyszülőknek csak én és húgom vagyunk unokák, ezért lettem én a *Nagydrága*. Húgomat, *Szonját Kisdrágának*, *Kicsilánynak*

szokták hívni, mert ő a kisebb. Apának a testvérét mindenki *Öcsinek* hívja, pedig ő egy évvel idősebb apánál. Mivel a nagyapámat is *Jánosnak* hívják így lettek megkülönböztetve. Azaz a családi (kor)viszonyítás teremti meg a ragadványnevek egy részét.

A nagyszülőket *Szabómamának* és *Szabónagyapának* hívjuk, mert a kezdetektől fogva így különböztettük meg a nagyszülőket. Ők egymásközt *Kertészekgyöngyének*, *Vénembernek* szokták szólítani a másikat.

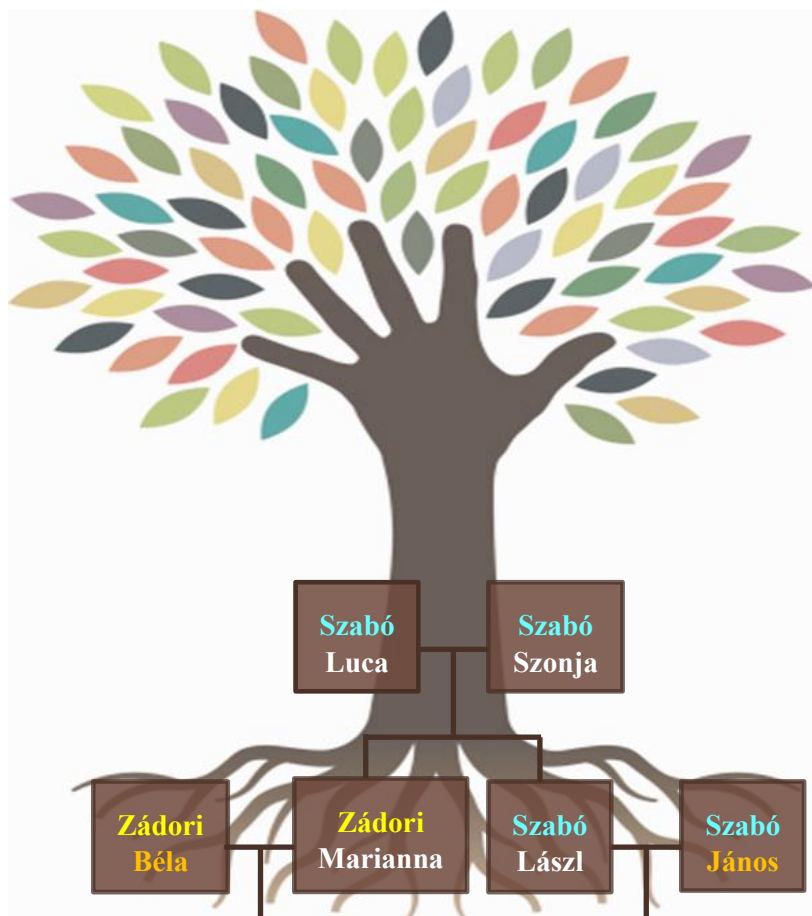
Az anyai ágon lévő nagymamámat *Anyunak* hívjuk mi is, függetlenül attól, hogy mi az unokái vagyunk. Anyától és az öccsétől is mindig ezt hallottam kiskoromban, senki nem hívta őt mamának, mivel én voltam akkor az egyedüli unoka. Így én is így hívtam és később a húgom is ezt vette át tőlem. Idegen társaságban igyekszünk *Mamának* hívni a kérdő pillantások elkerülése érdekében. Nagyapám *Asszonypajtásnak* szokta hívni, illetve a fia *Muternek* a német megszólításból eredően.

Béla nagyapámat *Öregnek* hívják egyre többen, mert mamám kezdte el így szólítani, és ez folyamatosan elterjedt a baráti, ismerősi körben. Nagybátyám szokta *Faternak* hívni a németből átvéve ezt a kifejezést is. Ezek mellett az *Apjuk* név elhangzása is elég gyakori.

Az egyetlen említő ragadványnév, amit rendszeresen használunk az a *Nagytudású*. Mamám emlegeti a nővérét így, mert azt hiszi magáról,

hogy mindenkinél mindent jobban tud, és más véleménye nem számít neki, csak a saját feje után megy.

A vizsgálat eredménye, hogy a családban megjelenő ragadványnevek egy kivételével mind szólítóak, amelyek a mindennapok során használhatóak anélkül, hogy sértettség alakuljon ki bárkiben. Határozottan megfigyelhető, hogy a szólító és az említőneveink motivációit a családi viszonyítás és tulajdonságok adták.

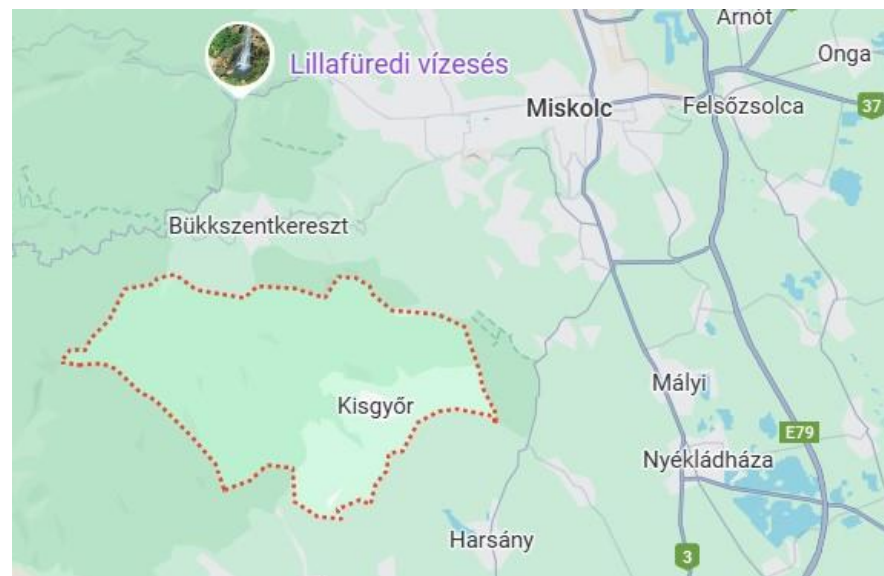
2. ábra: Névtani családfa

4. Névtani családfa a pedagógiai gyakorlatban

4.1. A kutatópont bemutatása

4.1.2. Kisgyőr bemutatása

Kisgyőr község Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében, a Bükk lábánál található, Miskolctól 16 kilométerre (ld. 3. sz. ábra). Manapság „a faragott falu”-ként emlegetik a rengeteg szabadtéri fafaragásnak köszönhetően, amely sok turistát vonz a környékre. A turizmus fellendülésével több vendégház nyílt az elmúlt időszakban. Lélekszáma jelenleg kicsivel több, mint 1570 fő, az elmúlt években nem történt jelentős változás. A lakosság többsége református, azonban katolikus, illetve egyéb egyházi vallások is megtalálhatóak kis számban. A településen elérhetőek a mindennapi élethez szükséges szolgáltatások: orvosi rendelő, bolt, posta, tömegközlekedés. Továbbá üzemel egy bölcsőde, egy óvoda és egy általános iskola is.

3. ábra: Kisgyőr térképen

4.1.3. A Kisgyőri Általános Iskola bemutatása

Az iskolában 1-8. osztályig folyik az oktatás. Az intézmény vállalja a többségi tanulókkal együtt nevelhető sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését-oktatását. A pedagógusok mellett, fejlesztő pedagógus, utazó gyógypedagógus foglalkozik a több támogatást igénylő tanulókkal. Az iskola tanulóinak száma 55, amelyből 3 tanuló SNI, 13 tanuló BTMN státuszú. Az elmúlt években jelentősen csökkent a létszám, ami nem a kevesebb születési szám miatt van, hanem már sok első osztályos diák kezdi meg iskolai tanulmányait

inkább a környező településeken. Így az 5-6. osztály, illetve a 7-8. osztály össze van vonva. Az iskola rendelkezik saját tornateremmel, melynek köszönhetően nem okoz gondot a mindennapos testnevelés megvalósítása. Délután az alsós osztályokban napközi, a felsőben tanulószoba működik. Több foglalkozást is biztosít az iskola pl. néptánc, modern tánc, szintetizátor, furulya, fuvola, trombita, tömegsport, kézműves foglalkozások stb. Az ünnepekre színvonalas műsorokkal készülnek a diákok. Rendszeresen vannak kirándulások, táborok, színház-, mozilátogatások, versenyeken való részvétel.

4.2. A kutatás bemutatása

A Kisgyőri Általános Iskola 5., 6. osztályában tartottam összevonva névtan órát, mert a nyelvtan tananyagban a személynevek, becenevek tananyagrészt következett. A tanulók keresztnéveinek jelentését, a családokban előforduló névadási motivációkat vizsgáltuk meg a névtani családfa (6. sz. ábra) segítségével. Az 5. osztályból 12 tanuló, a 6. osztályból 8 tanuló vett részt az órán. Mindkét osztályban integrált oktatás folyik, s 2-2 BTMN diák van.

Először megbeszéltük, hogy a névtan a tulajdonnevekkel foglalkozó tudomány, amelybe bepillantást nyerhetnek az órán. S természetesen a névadás a hétköznapi életünk része is egyszerre, amelyet saját maguk is meg fognak tapasztalni például gyerekeik, állataik

névválasztásánál. Olykor tudatos, máskor önkéntelen módon hajtjuk végre a névadást. A következő lépésben felelevenítettük, hogy a szavak felépítése: hangalak és jelentés (ld. 4., 5. sz. ábra).

$$\text{SZÓ} = \text{H} + \text{J}$$

(**H** = hangsor, **J** = jelentés, az, amire a szó kimondásakor gondolunk.)

A közöttük lévő kapcsolatot —, ~ és → jelekkel jelöljük.

4. ábra: A szó felépítése (forrás: https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar-nyelv-5-nat2020/lecke_05_047)

5. Mit jelent az ég szó? Itt hány jelentés kapcsolódik ugyanahhoz a hangalakhoz?

6. Mit jelent a *krumpli*, és mit jelent a *burgonya*? Itt hány hangalak kapcsolódik ugyanahhoz a jelentéshez?

5. ábra: Hangalak és jelentés kapcsolata (forrás: https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar-nyelv-5-nat2020/lecke_05_047)

A köznév és tulajdonnév hangalak és jelentés kapcsolatát az 5. évfolyam számára készített Nat 2020 alapján készült Magyar Nyelv

tankönyv (https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar-nyelv-5-nat2020/lecke_05_047) a *János vitéz* lexémáin keresztül mutatja be. Amelyet a tanulók a saját tapasztalataik által gyorsabban megérthetnek, ha az osztályterem egyik tárgyára és az osztályban ülő tanuló keresztnévére váltjuk át a feladatot. Például az asztal (köznév) – tárgyra utal. de az *Amina* (tulajdonnév) – nem a nevet viselő lányt jelenti, hanem arabul 'hűséges' a jelentése. A név, mint hangsor jelentése számukra ismeretlen volt, hiszen a mai névviselők jellemzően jelnevekként és nem szónevekként viselik saját nevüket. Az előkészítő munka során az iskola megadta a résztvevő diákok család és keresztnévét, s a szülők tájékoztatása és hozzájárulása is megtörtént a kutatáshoz. A tanulók már előre összegyűjtve kapták meg keresztnéveik jelentését azért, hogy beleférjünk a 45 percre. A név és jelentés kapcsolatának tisztázást követően a néveredettel foglalkoztam. Azt láttuk, hogy sok „utazó név” van az osztályban, amelyek főként a görögből kerültek be a latinba, majd a latin változat közvetlenül került át a magyar nyelvbe, vagy egy idegen nyelvbe, amelyből alakváltozatuk bekerült a magyar nyelvbe pl. *Ágota, Dóra, Dorina, Krisztina, Orsolya*. A név jelentése és eredete mellett a tanulók a rokon nevek kapcsolati hálózatát sem ismerik fel. Három név volt, amelyek a *Johannes* névből származtak, azaz rokonnevek (*Hanna, Janka, Iván*).

Tisztáztuk, hogy a nevek rokonsága nem a családok rokonságát fejezi ki. Ugyanakkor, ahogyan a családban is férfi és női családtagok lehetnek rokonok, úgy férfi és női nevek is lehetnek rokon nevek. Ennek a megállapításnak a tudatosítása névtani szempontból azért fontos, mert a mai magyar névhasználatban csak a hangtani kapcsolatot megőrző alakváltozatokban fedezik fel a tanulók a rokonságot (pl. *Gábor – Gabriella*).

Találtunk példát szentek neveire is az osztálynév sorban (*Miklós, Kinga, Orsolya*), és régi magyar nevekre is (*Botond, Bendegúz*).

Megismerkedtünk a névadási motivációk három típusával: naptári névadással, névörökléssel, és a régi nevek felújításával.

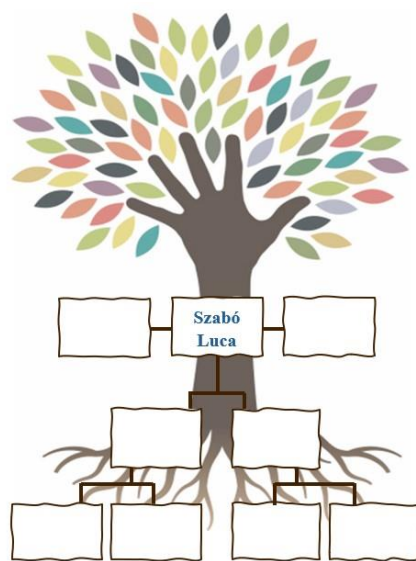
A naptári névadásnál megnéztük a 32 leggyakoribb női és férfi egyházi nevek közül melyek szerepelnek a családfákban, és tudatosítottuk, hogy az egyházi név és a névviselő felekezete között ma már nem jellemző a kapcsolat, vagy a névviselő nem tud róla. A tanulók 85 %-ánál volt a nagyszülők körében, 65%-ánál a szülők körében, 40%-ánál volt a gyerekek körében előforduló egyházi név. A családfa segítségével (ld. 6. sz. ábra) láthattuk, hogy 16 tanuló (80%) családjában van legalább egy névöröklés. Leggyakoribb a nagyszülőről szülőre szálló név (11 tanulónál – 55%), nem sokkal lemaradva következett a szülőről gyerekre szálló név (7 tanulónál – 35%). 1 tanulónál volt olyan név, amelyet a nagyszülőtől örökölt az

unoka, illetve 1 családnál öröklődött a *László* név 3 generáción keresztül.

Négy esetben tapasztaltuk, hogy a magyar névhasználatban már alapnévként meglévő nevek (*Gergely, Dorottya, Johanna*) becéző alakváltozatából önállósult nevet viselnek (*Gergő, Dóra/Dorina, Hanna*).

Az óra végét egy 3 kérdésből álló reflexiós kérdőívvel (ld. 7. sz. ábra) zártuk, hogy diákszemszögből is kapjunk véleményt az óráról.

1. Mit tanultam az órán?
2. Mi volt a legérdekesebb számomra?
3. Mi volt jó az órában?

6. ábra: Névteni családfa minta

Mit tanultam az órán?

.....

.....

.....

Mi volt a legérdekesebb számomra?

.....

.....

.....

Mi volt jó az órában?

.....

.....

.....

7. ábra: Kérdések

4.3. Tapasztalat

Az volt a kérésem, hogy a diákok úgy érkezzenek az órára, hogy előtte otthon megkérdezik a nagyszülők neveit, hogy a családfa kitöltésénél biztosan tudjunk a nevekkal foglalkozni. Ennek ellenére, sok hiányos családfa született, de a többség legalább a keresztneveket tudta. Érdekes volt azt látni, hogy ez a generáció már nem ismeri úgy a családját, az előforduló neveket, mint az idősebb korosztály. Gyakori, hogy a nagyszülőket becézik, nem a nevén szólítják, emiatt nem is fogja tudni az unoka, hogy mi a nagyszülő hivatalos neve. Valószínűleg a felgyorsult világunk is közrejátszik abban, hogy nem marad idő beszélgetni a családról, mert mindig akad fontosabb teendő. Tehát a gyerekek új információkat tudnak meg a családjukról a névtani családfa segítségével, amit össze lehet kapcsolni a személynevek, azaz a szófajok körében a főnév, tulajdonnév témakörének tanulásával. Így egy plusz motivációt, személyes kötődést kapnak a magyar nyelv tananyaghoz, ami egyaránt a többségi, illetve a BTMN, SNI tanulóknál is előnyt jelent.

Az órán többségi és BTMN tanulók vettek részt, de mindenki figyelt, érdekelte őket a téma, nem kellett fegyelmezní, ami egy nagyobb létszámnál általában már szükséges.

Az óra elején feltettem a kérdést, hogy tudja-e valaki a saját nevének a jelentését, egyikük sem tudott válaszolni. Az óra végére megtudták

mit jelent a nevük, volt akire motiválólág hatott a jelentés. Ezzel egy lépéssel előrébb jutottak az önismeret terén.

Az órába bele lehet csempészni egy kis történelmet, mert vannak többszáz évre visszamenő nevek, így összekapcsolható híres történelmi személyekkel, azaz a rendhagyó nyelvtan óra a tantárgyi kohéziót is erősítette. Irodalmi személyek, különböző művek szereplőinek nevét is lehet gyűjteni. Ez azért fontos, mert a saját, illetve más tanárok tapasztalataiból kiindulva nem tudják a tanulók összekapcsolni a különböző tantárgyakból megszerzett ismereteiket, nincs összekapcsolódó, átfogó képük. Lehetőség van mai híres emberek neveit gyűjteni, hogy aktualizáljuk a témát.

Szemmel látható volt az órán nekem, és a gyerekeknek is egyaránt, de utólag a százalékos arány is mutatja, hogy bőven találtunk példákat a különböző névtípusokra, névadási motivációkra, tehát aktuális ez a feladat.

A családfa segítségével *beceneveket*, *ragadványneveket* tudunk keresni a családban, miközben elmélyülnek a nyelvtan órán is tanított fogalmak jelentései.

A családfa kitöltése, összekapcsolva a keresztnév jelentésével, névadási motivációkkal 35 percre belefért, de ez a diákok munkatempójától függően változhat.

Az óra végén maradt idő arra, hogy az órával kapcsolatos kérdéssort megválaszolják. Nem voltak előre megadott válaszlehetőségek, azaz nyitott végű feladatokat kaptak. Szerettem volna, hogy saját szavaikkal fogalmazzák meg a gondolataikat. Miközben töltötték ki az üres sorokat, azt láttam, hogy többen csak a „minden” szót írták az üres helyre, így fel kellett hívnom a figyelmüket, hogy emeljenek ki egy-egy konkrét dolgot.

A kérdőívben szereplő első kérdésre többségben azt a választ írták, egyházi neveket, a nevek jelentését, névadást, szentek neveit, régi neveket tanulták meg.

Szeretnék kiemelni néhány választ a kérdőívekből:

„Megtudtam honnan származik a nevem”.

„Megtudtam, hogy sok olyan név van amit átalakítottak”.

„Megtudtam régen hogy adtak nevet”.

„Megtudtam, hogy a régi nevekből kitaláltak új neveket”.

Legérdekesebbnek a következőket írták:

„Megtudtam mi a nevem jelentése”.

„A családomban sok egyházi név van”.

Jó volt az órában, hogy „leírtuk a családfát, a nevünk jelentését”, „hogy együtt voltunk, új dolgokat tudhattunk meg”, „beszélgettünk”.

„Az volt jó az órában, hogy megtudtam olyan dolgokat, amiket eddig nem tudtam.”

„Megtudtam, hogy sok dolog egyezik a családban a nevek közt.”

„Minden annyira érdekes volt, hogy nem tudok választani.”

4.4. Tanári vélemény

Kutatásom lényege nem pusztán a tanulók számára a névtani ismeretátadás, hanem a pedagógusoknak a névtanban rejlő interdiszciplinaritás és tantárgyi kohéziós, pedagógiai szempontból integrációs lehetőség bemutatása. Ezért arra kértem az órán résztvevő pedagógust is, hogy a tanulókhoz hasonlóan véleményezze a rendhagyó tanórát.

Az iskolában örömmel fogadták a tanórát, a pedagógus kiemelte, hogy az óra jól illeszkedett a tanulók életkorához és az 5-6. osztályos tananyaghoz. A téma felkeltette a tanulók figyelmét, mert olyan témakör amire a „hagyományos órakeretben viszonylag kevés lehetőségünk van”. Az iskola igazgatójától kapott szakmai-pedagógiai vélemény és ez a megállapítás is alátámasztja a 3. hipotézist, miszerint a pedagógusok számára is hasznosítható az új, névtani ismeret.

A tanulók bizalmának elnyerésével „nagyon könnyen sikerült jó kapcsolatot kialakítani”- írta a pedagógus. „A gyermekek rendkívül

érdeklődőek, nyitottak voltak”, szívesen vették ki részüket az órából, „hatékonyan kommunikáltak”, így sikerült az előre kitűzött célokat megvalósítani.

Azt is kiemelte, hogy a feladatoknak köszönhetően élményszerűvé vált a tanóra, és „a folyamatos tevékenykedtetés mellett észre sem vették az idő múlását” a diákok.

Meglepődve tapasztalta, hogy a nagyszülők nevének beírása a családfába nehezen ment, és néhány esetben az anya családneve is fejtörést okozott.

„Összességében egy örömteli tanulási-tanítási folyamat” volt megfigyelhető az órán, amely pedagógusi összegzés alátámasztja a dolgozatom alapját, hogy a (gyógy)pedagógusi gyakorlatban az alkalmazott névtan több szinten hasznosítható.

5. Összegzés

A gyógypedagógiában újdonságként névtani feladatokat kapcsoltam össze az 5-6. osztályos nyelvtan tananyaggal, amelyek a gyakorlatban is sikeresek voltak. A gyógypedagógus képzésben oktatott Alkalmazott névtan kurzuson szerzett ismereteket be lehet építeni a gyógypedagógiai gyakorlatba a tanulás iránti motiváció felkeltése érdekében. Az SNI, BTMN tanulóknak is érdekessé válik az óra a személyes kötődésű feladatoknak köszönhetően. A motiváció mellett

az osztálytermi integráció kialakításában használható, és az önismeret fejlesztésében is szerepet játszanak a névtani feladatok. A többségi pedagógusoknak is hasznos lenne a névtani ismeret alkalmazása, hiszen a magyar nyelv tulajdonnevet tárgyaló témaköreihez beilleszthetők a feladatok. A gyerekek körében gyakran előforduló neven alapuló kiközösítés, hátrányos megkülönböztetés oldására is felhasználható, aminek a tanulási nehézséggel küzdő tanulók még nagyobb eséllyel vannak kitéve az integrációban. A gyakorlatban elvégzett kutatás bizonyítja, hogy a mai fiataloknak nincs a névadási motivációkról ismeretük, nem ismerik nevük jelentését, azonban a névtani családfa kitöltésével gazdagodott a tudásuk a saját, illetve családjuk neveivel kapcsolatban.

Szakirodalom

- Farkas Tamás 2012. Az ipszilonos nevekről. Egy helyesírási jelenség a nyelvi-kulturális térben. In: Balázs Géza–Veszelszki Ágnes szerk., *Nyelv és kultúra, kulturális nyelvészet*. Magyar Szemiotikai Tanulmányok 25–26. Inter Kultúra-, Nyelv- és Médiakutató Központ Kht. – Magyar Szemiotikai Társaság – PRAE.HU Kft. – Palimpszeszt Kulturális Alapítvány, Budapest. 301–307.
- Fehér Krisztina 2004. Névelméleti alapvetések a magyar ragadványnévkutatás első korszakában (1872-1957). *Névtani Értesítő* 26: 73–89.
- Fekete Norbert 2024. Névhasználati stratégiák a klasszikus századforduló epigramma-gyűjteményeiben. *Névtani Értesítő* 46: 13 – 33.
- Fényes Csongor–Katona Eszter 2015. Állandóságok és változások – a keresztnévek társadalmi jelentései. In: Szivós Péter – Tóth István György szerk., *Jól nézünk ki (...?!). Háztartások helyzete a válság után. Társi Monitor Jelentések 2014*. TÁRKI, Budapest. 214–221.
- Fercsik Erzsébet–Raátz Judit 2009. *Keresztnévek enciklopédiája*. A Magyar Nyelv Kézikönyvei XVI., Budapest.
- F. Lánicz Éva 2016. Névtudományi ismeretek a magyar nyelvi órán. *Anyanyelv-pedagógia*, 2016. (9. évf.) 4: 55–71.
- Hajdú Mihály 2003. *Általános és magyar névtan*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Hajdú Mihály 2010. *Családnevek enciklopédiája*. A Magyar Nyelv Kézikönyvei XVII., Budapest.
- Hoffmann István 2015. A névtan és a társtudományok. In: Farkas Tamás – Slíz Mariann szerk., *Magyar névkutatás a 21. század elején*. Magyar Nyelvtudományi Társaság – ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet, Budapest. 11–23.
- Kázmér Miklós 1993. *Régi magyar családnevek szótára*. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest.
- Kecskés Judit 2018. Névtudományi ismeretek az újgenerációs, 5–12. osztályos Magyar nyelv tankönyvekben. Az újratervezés lehetőségei a nemzeti alaptanterv tervezete tükrében. *Névtani Értesítő* 40: 13–27.
- Kecskés Judit 2022. Alkalmazott névtan a pedagógia, gyógypedagógia szolgálatában. In: *Tanulmánykötet a XIII. Országos Taní-Tani konferenciáról*, Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar Tanárképző Intézet
- Kusper Judit 2024. Abigéltől Emerencig: nevek és sorsok Szabó Magda regényeiben. Kísérlet egy hermeneutikai alapú onomasztikai vizsgálatra. *Névtani Értesítő* 46: 65–77.
- Ligeti György 2006. Sztereotípiák és előítéletek. In: Kolosi Tamás – Tóth István György – Vukovich György szerk., *Társadalmi riport 2006*. TÁRKI, Budapest. 373–389.
- N. Fodor János 2012. Családnevek történeti tanulságai Partium késő középkori és újkori névanyaga alapján. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 7: 143–158.
- Pethő József 2024. „Hál’ Istennek abban a könyvben, amibe belekezdtem, nincs Rezeda Kázmér...” Krúdy ironikus névadásáról – fordításstilisztikai megközelítésben. *Névtani Értesítő* 46: 53–65.
- Raátz Judit 2015. Alkalmazott névtan. *Magyar névkutatás a 21. század elején*. Magyar Nyelvtudományi Társaság – ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet, Budapest. 227–247.
- Slíz Mariann 2012. Tulajdonnév és kategorizáció. *Magyar Nyelv*, 2012. (108. évf.) 3: 247–257.

Slíz Mariann 2014. Kategorizáció személynevek alapján. In: Havas Ferenc : *Nyelvben a világ: Tanulmányok Ladányi Mária tiszteletére*. Budapest, Tinta Kiadó. 247–257.

Slíz Mariann 2015. Általános névtani kérdések. In: Farkas Tamás–Slíz Mariann szerk., *Magyar névkutatás a 21. század elején*. Magyar Nyelvtudományi Társaság – ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet, Budapest. 93–115.

Slíz Mariann 2017. Name History, Geneology and Micro-History. In: Éva Kovács ed., *A Survey of Historical Toponomastics*. Debrecen University Press, Debrecen. 42–43.

Slíz Mariann–P. Tóth Teodóra–Farkas Tamás 2018. Családnév és etnikai kategorizáció. A magyar családnév kategóriája az anyaországban és kisebbségi helyzetben. *Névtani Értesítő* 40: 53–75.

Takács Judit 2023a. Személynév – etnikai sztereotípiák – előítéletek. Egy vizsgálat háttere és tanulságai. In: *Névtani (határ)esetek. Személynevek a segédtudományok tükrében*. Eger, Líceum Kiadó. 69–80.

Takács Judit 2023b. A tulajdonnevek témaköréhez kapcsolódó onomasztikai feladatok a 3–6. osztályos anyanyelvi taneszközökben. In: Csató Anita, Herédi Rebeka, Kispál Dániel szerk., *IrKa Könyvek 2. Olvasatok és módszerek : Tanulmányok a magyartanítás módszertanairól*. Eger, Líceum Kiadó. 67–77.

Takács Judit–Raátz Judit 2020. Névtan és drámapedagógia: hogyan tanítsunk névtani ismereteket? In: Ludányi Zsófia–Jánk István–Domonkosi Ágnes szerk., *A nyelv perspektívái az oktatásban. Válogatás a PeLiKon2018 oktatásnyelvészeti konferencia előadásaiból*. Eger, Líceum Kiadó. 111–124.

Tóth László 2015. Elméleti és módszertani lehetőségek az irodalmi onomasztikában. *Tulajdonnevek Szilágyi István műveiben. Különös tekintettel Hollóidő című regényére*. Doktori (PhD) értekezés. Pázmány

Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Piliscsaba.

T. Somogyi Magda 2015. Az írói névadás vizsgálata. In: Farkas Tamás–Slíz Mariann (szerk.), *A magyar névkutatás a 21. század elején*. Magyar Nyelvtudományi Társaság – ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet, Budapest. 207–226.

Vácziné Takács Edit 2018. Az írói névadás sajátosságai Karinthy Frigyes művei alapján. *Magyar Névtani Értekezések* 6. Magyar Nyelvtudományi Társaság – ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszék, Budapest.

Váradi Luca 2012. Előtanulmány a roma családnév diszkrimináció teszteléséhez való kiválasztáshoz. In: Sík Endre–Simonovits Bori szerk., *A diszkrimináció mérése*. E-tankönyv. ELTE TáTK, Budapest. 236–244.
http://www.tarki.hu/hu/about/staff/sb/Diszkriminacio_merese.pdf
(2015. 03. 30.)

Internetes forrás

W1. KSH (2024), <https://www.ksh.hu/interaktiv/nevek/index.html>

W2. Utónévkereső: <http://utonevkereso.nytud.hu/>

W3. Magyar nyelv 5. (NAT2020)
https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar-nyelv-5-nat2020/lecke_05_047